

**КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка

Освітня програма ОР «Бакалавр» _____

Спеціальність Середня освіта (українська мова і література)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “25” серпня 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка та педмайстерність
Викладач (-і)	Поясик Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	0663630982
Е-mail викладача	ksenap@ukr.net
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=96&id_cou=923
Консультації	
2. Анотація до курсу	
Навчальний курс «Педагогіка» входить до загальної системи психолого-педагогічної підготовки майбутніх вчителів у закладах вищої освіти. Він є джерелом здобуття знань про теоретичні основи процесу навчання; традиційні та інноваційні форми організації освітнього процесу; типологію уроків та їх структуру; вимоги до сучасного уроку в закладах загальної середньої освіти; різні підходи до мотивації навчальної діяльності школярів та шляхи, форми, методи оптимізації освітнього процесу, поглиблення у студентів педагогічної ерудиції та збагачення їх духовності, розширення професійного кругозору, враховуючи аспекти євроінтеграції. Вивчення курсу «Педагогіка» сприяє ефективній підготовці майбутнього педагога, якому притаманні гуманістичні соціальні цінності, в центрі діяльності якого знаходиться особистість дитини (дитиноцентризм), її проблеми, вболівання за її майбутню долю, а разом з тим і за долю нашої держави. Кожна тема включає наукову інформацію, завдання для самостійного опрацювання, список літератури, а також творчі й практичні завдання, вправи, запитання, що допоможе студентам правильно вибрати методи навчання, позаурочні форми навчання, вивчити проблеми обдарованості тощо.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» підготувати студентів до засвоєння теоретичних основи сучасної педагогічної науки, розвинути професійне мислення, оволодіти практичними вміннями й навичками, необхідними для ефективної роботи у новій демократичній школі. Цілі курсу: - формування у студентів цілісної системи знань про організацію та здійснення освітнього процесу в сучасній школі; - висвітлити актуальні питання сучасної вітчизняної та зарубіжної педагогічних наук, зокрема європейської; - сприяти практичному опануванню різними формами, методами організації навчального й виховного процесів у загальноосвітніх навчальних закладах; - спонукати студентів до подальшого самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання обов'язків вчителя; - сформулювати потребу постійно займатися самонавчанням, самовдосконаленням.	
4. Компетентності	
Професійна (С1) – володіння основними професійними вміннями, знаннями, навичками у процесі викладання української мови і літератури в школі; засвоєння нових уведень і технологій із	

філологічної освіти; розроблення нових освітніх програм і систем на високому професійному рівні; формування високопрофесійних якостей і здібностей учителя-філолога.

Управлінська (C2) – керування навчально-виховним процесом у школі з метою філологічної підготовки, виховання й розвитку особистості; цілеспрямоване й послідовне спрямування учнів на системне вивчення навчального курсу; розвивання менеджерських якостей вчителя-словесника у філологічній освіті школярів, у плануванні методичних заходів, об’єднань.

Проектувальна (C4) – розроблення навчальних і наукових планів, проектів, підходів; аналізування, синтезування і прогнозування визначальних показників освітнього процесу; забезпечування навчально-виховного процесу відповідною методичною документацією та інноваційними технологіями; реалізовування й демонстрування власних професійних розробок.

Організаційна (C5) – організування і здійснення навчально-виховного процесу в школі; демонстрування власних педагогічних здібностей у типових і нових освітніх реаліях, в організації школярів для ефективного вивчення української мови та літератури в школі; розроблення системи заходів і підходів для покращення навчально-виховного процесу.

Контрольна (C6) – забезпечування постійного самоконтролю власних професійних здібностей; оцінювання педагогічного процесу в школі відповідно до чинних планів, норм, вимог, інструкцій; проведення різних видів перевірки знань, умінь і навичок школярів у навчально-виховному процесі; розроблення і впровадження ефективних засобів діагностування учнівських знань, умінь і навичок, заходів щодо подолання недоліків.

Комунікативна (C12) – високопрофесійне та висококультурне володіння рідною мовою в усному й писемному різновидах; спілкування українською літературною мовою на високому професійному рівні; спонування учнів до нормативного літературного мовлення, виправлення й усунування мовленнєвих помилок; використання інших мов у відповідних ситуаціях спілкування.

5. Результати навчання

Дослідницька (C3). Уміння проводити дослідження в галузі філології та методики викладання філологічних дисциплін, експериментувати методи й шляхи покращення навчально-виховного процесу в школі; демонструвати креативні підходи під час характеризування філологічних явищ.

Організаційна (C5). Уміння організовувати й здійснювати навчально-виховний процес у школі; демонструвати власні педагогічні здібності у філологічній підготовці школярів і в організації шкільних заходів; розробляти систему заходів і підходів для покращення навчально-виховного процесу.

Інформаційно-аналітична (C11). Уміння створювати і втілювати ефективні інформаційні системи в навчально-виховній роботі; застосовувати сучасні інформаційні ресурси для оцінювання, систематизації, інтерпретації філологічних явищ; формувати аналітичні висновки на основі отриманої інформації.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		54/12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		36/8	
самостійна робота			
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	053 «Середня освіта (українська мова і література)»	II	Нормативний
Тематика курсу			
Тема, план	Кількість годин		
	лекції	Практичні завдання	Самостійна робота

Тема 1. Предмет педагогіки у світлі вимог вищої школи. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. Предмет педагогіки та її головні функції. Основні категорії педагогіки. Різноманітність течій зарубіжної педагогіки.	4	2	7
Тема 2. Логіка і методи науково-педагогічного дослідження.	2	2	9
Тема 3. Розвиток і формування особистості 1. Розвиток і формування особистості як педагогічна проблема. 2. Напрямки і фактори розвитку. Їх взаємозв'язок. 3. Вікові етапи в розвитку школяра. Поняття про акселерацію. 4. Аналіз зарубіжних теорій розвитку	2	2	7
Тема 4. Мета та ідеал виховання Мета виховання, її об'єктивний характер. Ідеал національного виховання. Основні напрямки всебічного розвитку особистості. Зарубіжна педагогіка про мету виховання	2	2	7
Тема 5. Цілісний педагогічний процес Педагогічний процес як система. Етапи педагогічного процесу.	2		8
Тема 6. Суть і завдання процесу виховання Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Орієнтовний зміст виховання учнів у школі.	2	2	9
Тема 7. Основні закономірності і принципи виховання Поняття про закономірності і принципи виховання. Їх роль у побудові виховного процесу. Коротка характеристика принципів виховання.	2		9
Тема 8. Напрями національного виховання Розумове виховання. Моральне виховання. Трудове виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання. Шляхи реалізації змісту виховання.	4		9
Тема 9. Загальні методи виховання Поняття про методи виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Методи самовиховання.	2	2	7
Тема 10. Організаційні форми виховної роботи. Позакласна та позашкільна виховна робота. Розмаїття масових, групових та індивідуальних форм виховної роботи. Основні позашкільні установи, завдання і зміст їх роботи.	2	2	7

Тема 11. Виховання учнівського колективу Поняття колективу: суть, ознаки функції, структура, типи. Динаміка і етапи розвитку колективу. Органи колективу, їх функції, умови ефективної діяльності.	2	2	7
Тема 12. Спільна виховна робота школи, сім'ї і громадськості Школа – провідна ланка в системі виховної роботи. Виховання дітей в сім'ї. Взаємозв'язок школи і сім'ї, його функції. Школа і громадськість	2	2	7
Тема 13. Робота класного керівника Функції класного керівника. Зміст, форми та облік роботи класного керівника.	2	2	7
Тема 14. Процес навчання, його структура Поняття про дидактику та її основні категорії. Суть процесу навчання, основні його компоненти та функції.	4	2	8
Тема 15. Зміст освіти в національній школі. Зміст освіти в національній школі. Стандарти освіти. Навчальні плани, програми, підручники.	2	2	8
Тема 16. Основні закономірності і принципи навчання. Поняття принципи навчання. Основні закономірності	2		8
Тема 17. Методи і засоби навчання Проблема методів навчання в педагогічній науці і практиці. Різні підходи до класифікації методів навчання. Класифікація методів навчання за джерелом знань. Класифікація методів навчання за характером пізнавальної діяльності учнів. Фактори, що впливають на вибір учителем методів навчання. Оптимальний вибір методів навчання. Засоби навчання в навчальному процесі	4	2	8
Тема 18. Форми організації навчання Форми навчання і їх характеристика. Фронтальні, групові, індивідуальні і парні форми навчання. Урок – основна форма організації навчання в школі. Типологія уроків.	2	2	8
Тема 19. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Контроль, його роль і функції в навчальному процесі. Види й методи контролю. Оцінка успішності, її призначення в навчальному процесі. Попередження неуспішності учнів.	2	2	8
Тема 20. Вибрані проблеми дидактики Диференційоване навчання в школі. Проблемне навчання обдарованих дітей. Причини неуспішності і шляхи їх подолання. Оптимізація процесу навчання.	2	2	8
Тема 21. Наукові основи внутрішнього управління Принципи управління школою. Органи освіти, їх функції. Керівництво навчально-виховною роботою в школі. Педагогічна рада школи. Планування роботи школи. Особливості внутрішнього контролю	2	2	8
Тема 22. Методична робота в школі. Роль методичної роботи в школі в підвищенні рівня професійної підготовки вчителя. Основні форми методичної роботи в школі.	2	2	8

23. Інноваційна діяльність в системі освіти. Поняття про педагогічний досвід. Втілення досягнень педагогічної науки в шкільну практику. Наукова організація педагогічної праці.	2		8
Заг.	54	36	180
7. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	Шкала оцінювання: національна та ECTS		
	шкала ECTS	національна шкала	університетська шкала
	A	ВІДМІННО	90-100
	B	ДОБРЕ	80-89
	C		70-79
	D	ЗАДОВІЛЬНО	60-69
	E	ЗАДОВІЛЬНО	50-59
	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО	26-49
F	НЕ ЗАРАХОВАНО	з можливістю повторного складання 1-25 з обов'язковим повторним курсом	
Оцінювання навчальних досягнень студента з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Максимальна оцінка на практичних заняттях – 50 балів			
Вимоги до письмової роботи	Письмові завдання виконуються у формі тестування		
Семінарські заняття	На семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться до журналу занять навчальної групи. Одержані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни. Застосовуються такі форми контролю: тести, контрольна робота, робота на парах (усне опитування), реферат/есе, презентації.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав 50% видів робіт, передбачені її навчальною програмою.		
8. Політика курсу			
Відповідно до положенням про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» неприпустимі плагіат та списування. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються шляхом індивідуальної бесіди з викладачем після опрацювання теоретичних положень теми. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він складає тести (Тести 1, Тести 2...) успішне складання яких дозволяє студенту бути допущеним до складання заліку (підсумкової контрольної роботи). Від студентів очікуються активність та комунікабельність, здатність до креативу та самостійної пошукової діяльності.			
9. Рекомендована література			
Базова			
1. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навч. посіб. 3-тє вид., доопрац. і доповн. К. : Знання, 2008. 566 с.			
2. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доповн. Київ: Академвидав, 2007. – 616 с.			
3. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. 2-ге вид. Київ: Освіта України; КНТ, 2008. 528 с.			
4. Максимюк С.П. Педагогіка: Навч. посіб. К.: Кондор, 2009. 670с.			
5. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. 5-те вид., доповн. і перероб. К., 2007. – 656 с.			
6. Основи дидактики. URL: http://pidruchniki.com/17910211/pedagogika/urok_osnovna_forma			

organizatsiyi_navchannya#143

7. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Каравела, 2012. 496 с.
8. Педагогічна майстерність. URL: <https://studfiles.net/preview/6489104/>; <http://wp-content/uploads/2018/12/підручник-ПЕДАГОГІЧНА-МАЙСТЕРНІСТЬ.pdf>
9. Полякова Г. А., Борова Т. А. Педагогіка: навч. Посіб/ Харків, 2011. 374 с.
10. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2012. 232 с.
11. Ягунов В. В. Педагогіка : навч. посіб. Київ: Либідь, 2003. 560 с.

Допоміжна

1. Педагогіка в запитаннях і відповідях : навч. посіб. / [Кондрашова Л. В., Пермякова О. А., Зеленкова Н. І., Ларвешина Г. Ю.]. Київ: Знання, 2006. 252 с.
2. Педагогіка : навч. посіб. / [Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І., Осипова Т. Ю. та ін.]. Харків : Бурун Книга, 2009. 304 с.
3. Педагогіка : хрестоматія / [уклад. А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко]. 2-ге вид. стер. К. : Знання-Прес, 2006. 700 с.
4. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання : навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 391 с.
5. Островерхова Н. М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. Київ: ІНКІОС, 2003. 352 с.
6. Якса Н. В. Основи педагогічних знань : навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 358 с.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Поясик О. І.